

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 20, 2/2018

Asialista

Aika 8.5.2018 klo 12:30 – 15:30
Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI), kokoushuone Puu

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(**Eero Lehtonen**, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Matti Poutanen, Turun yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Esa Hohtola, Oulun yliopisto)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petri Hyytiä, Helsingin yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Ulla-Marjut Jaakkola, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Iiris Kasanen, Incisor)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Timo Soveri, Helsingin yliopisto)

Mai Kivelä, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, Tampereen vaihtoehtomenetelmäkeskus FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(**Tiina Palomäki**, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Anna Valros, Helsingin yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(Satu Mering, Itä-Suomen yliopisto)

Markku Oksanen, Turun yliopisto: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Birgitta Wahlberg, Åbo Akademi)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Hanna Rintala, Itä-Suomen aluehallintovirasto)

Jarmo Wahlfors, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiina Pullola, Maa- ja metsätalousministeriö
(Susanna Ahlström, Maa- ja metsätalousministeriö MMM)

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin jäsenvaihdokset: Mai Kivelä ja Maria Lindqvist

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana. Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset – Tiina Pullola

Direktiivin muutokset, kommentointi 15.6. mennessä:

- Liite III eläinten pitovaatimukset – myös pääjalkaisille ja seeprakaloille
- Liite IV lopetusmenetelmät – jäävesi seeprakaloille, niskamurto linnuille yli 1 kg, rauhoitus yli 250 g, sikiömuotojen lopetus

Raportointiin liittyvät muutosehdotukset:

1. Artikkelin 54 (osana ympäristöpuolen raportoinnin Omnibus-ehdotusta)
 - yleistajuisen tiivistelmien julkaiseminen keskitetysti EU-tietokannassa
 - takautuvan arvioinnin tulos olisi lisättävä yleistajuisiin tiivistelmiin kaikissa jäsenvaltioissa (Suomessa edellytetään jo nyt)
 - käyttötilastojen julkaisun nopeuttaminen EU:ssa
 - Komission päätös 6/2018 mennessä, voimaan 1.1.2019
2. Tilastointipäätöksen (2012/707/EU) muutos
 - Liite I tekninen pieni muutos
 - Liite II tarkennuksia käyttötilastointiin
 - Liite III myös hylätyistä lopetuspoikkeusten lupahakemuksista olisi raportoitava komissiolle
 - (Jos Omnibus menee läpi): Uusi liite IV: yleistajuisen tiivistelmien mallipohja sekä takautuvan arvioinnin mallipohja
 - Ehdotetut käyttötilastoinnin muutokset: palaute komissiolle 15.6. mennessä, keskustelu syksyn yhteyspiste-kokouksessa, tilastointipäätöksen muutos 2019
 - Apinoiden käyttöön liittyviä tarkennuksia
 - Education ja training omiksi luokikseen
 - ”Muu eläinlaji” – tarkennuksia tähän, tiettyjen eläinlajien erottaminen omiksi luokikseen: kalkkunat, meribassi, taimen, kirjolohi, rupikonna, tursaat, seepiat
 - Tarkennuksia ohjeisiin (B-osio)
 - Ympäristölainsäädäntöön liittyviä muutoksia
 - Antigeenien tuottamisen erottaminen muusta rutiinituotannosta

3. Muuta ajankohtaista

- **Expert Working Group on GA animals** kesäkuussa
- **EP Pilot 1 000 000 euroa vaihtoehtomenetelmiin:**
 - 400 000 euroa: interaktiiviset Education & Training moduulit vaihtoehtomenetelmistä ja direktiivin implementoinnista
 - 300 000 euroa ETPLASille: konsistenssin ja harmonisoinnin edistäminen
 - 300 000 euroa: koulutusmateriaalien kehittäminen

4. 3R-periaatteen edistäminen

3R-työryhmä (Haasio, Heinonen, Tuominen, Viluksela, Voipio) suunnittelee 3R-koulutuksen sisältöä ja toteuttamistapaa. Vuonna 2018 toteutetaan koulutuksia: Solu- ja kudospallit -kurssi Tampereella: *In vitro* models oli Tampereella FICAM:n järjestämänä 13.-22.3.2018;

Tutkimusetiikka-koulutus 22.5.2018 nettiyhteyksin Helsingissä, *In silico* 1 päivän koulutus videoyhteyksin Kuopiossa ja Helsingissä, Geneettiset tautimallit sekä laji- ja kantavalinta 5 tunnin koulutus videoyhteyksin Helsingissä. Työryhmällä on myös tehtävänä suunnitella ministeriön vaihtoehtomenetelmien edistämiseen jakaman rahoituksen (100 000 euroa/vuosi, käyttö koulutukseen ja opetukseen vs. vaihtoehtomenetelmien kehittämiseen vuosien 2018-2020 aikana suhteessa 50-50 %, 70-30 %, 100-0 %).

Työryhmä kertoi suunnitelmien etenemisestä:

Terveiset Scand-LASin kokouksesta Kristiansandista 26-28.4.2018, jossa oli 3R-konstortion toiminnasta kertova poster. Poster oli esillä muiden pohjoismaiden 3R-toiminnasta kertovien postereiden ja materiaalin yhteydessä.

Seuraava 3R-työryhmän koulutustapahtuma on Eläinkokeiden etiikan tilaisuus 22.5.2018. Työryhmän jäsenet ovat mainostaneet tilaisuutta omille yliopistoilleen sekä koe-eläinalan yhdistyksille. Muistutusviesti tilaisuudesta lähetetään vielä 14.5.

3R-työryhmä ei kokoonnu enää kevätpuolella. Alkusyksystä järjestetään jo aikaisemmin sovitut tapaamiset tai vierailut, joista Tuula Heinonen organisoii replacement/reduction –tapaamiset ja Hanna-Marja Voipio refinement/reduction -kokouksen. Tapaamisten tarkoituksena on selvittää eri sidosryhmien kiinnostus liittyä konsortioon ja suunnitella edelleen toimintaa 3R-työryhmän alustavan esityksen pohjalta. Tämän pohjatyon jälkeen järjestetään yhteinen tapaaminen kaikkien 3R-osa-alueiden edustajille.

5. TOKES:n toiminta 2017-2018

TOKES:n toimintakausi päättyy 14.10.2018. Loppukauden toiminnaksi suunniteltiin edellisessä kokouksessa:

- 3R-työryhmä aloittaa 3R-konsortion sekä ministeriön toivoman koulutuksen ja tiedottamisen suunnittelun 2018 aikana.
Tilanne: Työ aloitettu ja sitä jatketaan kesän jälkeen.
Replacement/Reduction-osio: vierailut solumalleja käyttävien tutkijoiden luona Itä-Suomen yliopistossa toukokuussa (muun kokouksen yhteydessä) ja syksyllä, loppuvuodesta voisi olla Replacement/Reduction-henkilöiden kesken 1.kokous.
Refinement/Reduction-kokous koe-eläin keskustusten kanssa syksyllä.
- TOKES:n ja ministeriön yhteinen tiedote syksyllä 2017: millä tavalla tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelu on järjestetty sekä tietoa direktiivin 2010/63/EU uudelleen tarkastelusta, josta komission antoi raportin 10.11.2017. Tiedotetta valmistelevat Tiina Pullola, Eila Kaliste, Outi Vainio ja Eero Lehtonen ja se annetaan muille jäsenille kommentoitavaksi.
Tilanne: Tehty lista asioista, joista tiedotteessa voisi kertoa, myös TOKES:n toiminnasta toimintakauden aikana. Sihteeri ehdotti uudenlaista tiedottamista: TOKES-Hyvinvointiryhmät päivää 6.6.2018 voisi hyödyntää siten, että päivän esityksiä videoitaisiin ja näistä sekä muusta materiaalista rakennettaisiin nettiin esitystä. Sihteeri selvittää tämän toteuttamismahdollisuuksia.
- TOKES pyytää valvoilta viranomaisilta kannanottoa eläinkokeettomien menetelmien hyväksymisestä lakisääteisissä turvallisuustutkimuksissa. Kyselyä ovat valmistelleet Tuula Heinonen, Tiina Palomäki ja Eila Kaliste.
Tilanne: kysely lähti 2.3.2018 ja vastaukset saatu. Ryhmä tarkastelee vastauksia Tiina Palomäen johdolla lähitulevaisuudessa.
- Yhteistyöpäivä toimijoiden hyvinvointiryhmien kanssa 6.6.2018.
Tilanne: Ohjelmaesitys kokouksessa: esityksiä ajankohtaisista asioista, ryhmätöiden teemana 3R-keinot ja niiden jakaminen.
- TOKES-tiedote/blogi/haastattelu tai vastaava 2018 eläinten viikon aikana. Eläinten hyvinvointikeskus auttaa teeman ideoimisessa ja toteuttamisessa. Teemaa ja

toteuttamista pohditaan kesän jälkeen, ja toivotaan idea-ehdotuksia. **Tilanne:** ei mietitty vielä.

- TOKES-verkkosivujen suunnittelu, joita myös 3R-konsortio voisi hyödyntää. Todettiin sivuston luontevaksi paikalla hankelupalautakunnan sivuston yhteydessä. Ministeriön jakama rahoitus on tarkoitettu myös tiedottamiseen. Hallintouudistusten toteutumiseen liittyy viranomaistoiminnan siirtyminen Ruokavirastoon, joka vaikuttanee sivuston tekniseen toteuttamiseen. **Tilanne:** kerrottu Ruokaviraston nettisivujen suunnittelijoille asiasta.

6. Muut asiat

Neuvottelukunnan toimikausi päättyy lokakuussa 2018. Seuraavan neuvottelukunnan jäsenpyyntöjen aikataulusta ei vielä ole tietoa. Pohdittiin mahdollisuutta järjestää kauden päätteeksi tilaisuus laajemmalle yleisölle.

7. Tiedoksi

7.1 Komissio julkaisut oman [sivun kansallisista komiteoista](#), sisältäen listan näiden antamista suosituksista.

7.2 EURL ECVAM has launched a survey to assess stakeholders' opinions on the scientific and technical issues that influence end-user confidence and uptake of complex *in vitro* models (e.g. 3D cell cultures, organ-on-chip, microphysiological systems). The survey can be accessed here: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/VCIVM2017>

The deadline for completing the survey is Thursday 31st May 2018. We would be grateful if you could distribute this survey within the user community and any relevant organisations/networks. Your and your colleagues' opinions are highly appreciated.

7.3 The European Animal Research Association (EARA), a communications and advocacy organisation for biomedical animal research in Europe, is seeking to map the websites of all EU institutions that carry out biomedical research using animals. EARA's membership includes national advocacy bodies including GIRCOR, Research4Life, SID and UAR (Understanding Animal Research) in UK. Please can you complete the survey by the deadline of **Friday, 25 May** <https://www.smartsurvey.co.uk/s/EARAopennessSurvey/>

8. Seuraavat kokoukset

TOKES - Hyvinvointiryhmät 6.6.2018 koko päivä
Kokous 19.9.2018 klo 12.30 -15.30.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 15.15.